

Sygn. akt I NO 135/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący)

SSN Adam Redzik

SSN Jacek Widło (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania M. K.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr (...) 2020 z dnia 11 marca 2020 roku

w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu

na dwa stanowiska sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w E.,

ogłoszone w Monitorze Polskim z 2019 roku, poz. 479

z udziałem M. B. i S. P.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 16 grudnia 2020 r.

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa (dalej: KRS lub Rada) 11 marca 2020 r. podjęła uchwałę nr [...] /2020 w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na dwa stanowiska sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w E., ogłoszone w Monitorze Polskim z 2019 roku, poz. 479. W uchwale wskazano, iż na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 maja

2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (t.j. Dz.U. 2019, poz. 84 ze zm.; dalej: ustawa o KRS), Krajowa Rada Sądownictwa przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wnioski o powołanie M. b. C. oraz S. P. K. do pełnienia urzędu na dwa stanowiska sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w E..

Krajowa Rada Sądownictwa w uchwale nr [...] /2020 zadecydowała także o nieprzedstawianiu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie: H. H., M. K. , A. M. T. i K. W. do pełnienia urzędu na dwa stanowiska sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w E..

W celu przygotowania sprawy do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady, Przewodniczący KRS wyznaczył zespół, zawiadomił Ministra Sprawiedliwości o jego powołaniu oraz o sprawach indywidualnych przekazanych zespołowi w celu przygotowania ich do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady. Minister Sprawiedliwości nie przedstawił opinii w trybie art. 31 ust. 2b ustawy o KRS. Zespół członków KRS, którego posiedzenie odbyło się 9 marca 2020 r., rekomendował M. B. C. i M. K. na dwa stanowiska sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w E. . W ocenie zespołu, za rekomendacją tych kandydatów przemawiają w szczególności (ocenione łącznie) oceny kwalifikacyjne, różnorodne doświadczenie zawodowe oraz oceny uzyskane na dyplomie ukończenia studiów prawniczych i z egzaminów zawodowych.

W uzasadnieniu zaskarżonej uchwały Krajowa Rada Sądownictwa stwierdziła, że kandydaci biorący udział w konkursie spełniają wymagania ustawowe określone w art. 61 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U 2020, poz. 365 ze zm.) i art. 18 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2017, poz. 1139). Rada podejmując ww. uchwałę kierowała się kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 2 i 3 ustawy o KRS i uwzględniła uzyskane przez kandydatów oceny kwalifikacji, doświadczenie zawodowe, opinie przełożonych, oceny ze studiów i egzaminu zawodowego oraz wyniki głosowania Kolegium Sądu Okręgowego w E. , a także miała na uwadze treść uchwały nr 1 Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Okręgu E. z 18 grudnia 2019 r., dotyczącej wstrzymania się z opiniowaniem kandydatów na stanowiska sędziowskie.

Po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy Krajowa Rada Sądownictwa podzieliła stanowisko zespołu członków w zakresie M. B. C. . Rada nie podzieliła natomiast stanowiska zespołu w zakresie M. K. i postanowiła, że z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na dwa stanowiska sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w E. zostaną przedstawieni M. B. C. oraz S. P. K. .

Krajowa Rada Sądownictwa szczegółowo zaprezentowała sylwetki kandydatów, w tym M. B. C. , S. P. K. oraz M. K. .

W dalszej kolejności Rada uzasadniła zasadność rekomendowania M. B. C. i S. P. K. , podnosząc jednocześnie, że spośród pozostałych kandydatów jedynie M. K. posiada kwalifikacje zbliżone, do kandydatek przedstawianych z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na dwa wolne stanowiska sędziego w Sądzie Rejonowym w E.. Jednakże mimo wysokich kwalifikacji zawodowych oraz pozytywnej oceny pracy, nie uzyskał on poparcia Kolegium Sądu Okręgowego w E., otrzymując opinię negatywną. Rada wzięła także pod uwagę oceny uzyskane przez kandydatów na dyplomie ukończenia studiów prawniczych oraz z egzaminu zawodowego. Jak wskazała, najwyższe oceny zarówno na dyplomie ukończenia wyższych studiów prawniczych, jak i z egzaminu zawodowego, uzyskał M. K. , jednakże zdaniem KRS w niniejszej procedurze nominacyjnej wyniki osiągnięte przez kandydatów zarówno na dyplomach ukończenia wyższych studiów prawniczych, jak i z egzaminów zawodowych, nie mogą stanowić podstawy do różnicowania. Od ukończenia studiów prawniczych i złożenia egzaminów zawodowych w odniesieniu do wszystkich kandydatów uczestniczących w postępowaniu nominacyjnym upłynął znaczny okres czasu, dlatego pozostałe kryteria miały większe znaczenie podczas oceny poszczególnych kandydatur w niniejszym konkursie.

Krajowa Rada Sądownictwa uwzględniła także poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w E. oraz fakt niewyrażenia opinii o kandydatach przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Okręgu E. .

Podczas posiedzenia 9 grudnia 2019 r. Kolegium Sądu Okręgowego w E. pozytywnie zaopiniowało kandydatury: M. B. C. , H. H. , S. P. K. , A. M. T. oraz K. W.. Kolegium negatywnie zaopiniowało natomiast kandydaturę M. K..

Podczas posiedzenia 18 grudnia 2019 r. Zgromadzenie Ogólne Sędziów Okręgu E. podjęło uchwałę nr 1 dotyczącą wstrzymania się z opiniowaniem kandydatów na stanowiska sędziowskie. Zgodnie z art. 35 ust. 3 ustawy o KRS, brak oceny kandydatów przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Okręgu E. nie stanowił przeszkody do przeprowadzenia niniejszego konkursu.

W konkluzji Krajowa Rada Sądownictwa stwierdziła, że o przedstawieniu Prezydentowi RP wniosku o powołanie M. B. C. i S. P. K. do pełnienia urzędu na dwa stanowiska sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w E. zadecydował całokształt okoliczności sprawy, a w szczególności oceniane łącznie doświadczenie zawodowe, oceny kwalifikacji, a także pozytywne opinie Kolegium Sądu Okręgowego w E..

Pismem z 29 czerwca 2020 r. odwołanie od ww. uchwały złożył M. K. (dalej: Skarżący lub Odwołujący się), zaskarżając ją na podstawie art. 398⁴ § 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. 2020, poz. 1575 ze zm.; dalej: k.p.c.), w zw. z art. 44 ust. 3 zd. 1 ustawy o KRS w zakresie:

- punktu pierwszego - w całości;
- punktu drugiego - w części dotyczącej nieprzedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie M. K. do pełnienia urzędu na dwa stanowiska sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w E..

Na zasadzie art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 zd. 1 ustawy o KRS zaskarżonej uchwale Odwołujący się zarzucił:

1) uchybienie przepisom postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, to jest art. 33 ust. 1 ustawy o KRS w zw. z art. 35 ust. 1-3 ustawy o KRS w zw. z § 19 ust. 1-11 Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa oraz art. 42 ust. 1 ustawy o KRS poprzez:

- dokonanie oceny kandydatury Skarżącego w sposób dowolny i sprzeczny z prawem, bez dochowania obowiązku wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy, z pominięciem rzetelnej oceny jego kwalifikacji, z przekroczeniem granic swobodnej oceny uzyskanych materiałów;

- zaniechanie wnikliwego zbadania materiałów udostępnionych KRS przez zespół, z pominięciem szeregu walorów i predyspozycji wyróżniających Skarżącego, w szczególności nieuwzględnienie w należyty sposób jego kwalifikacji przy dokonywaniu oceny kandydatów, to jest nieprzypisanie należytej wagi do posiadania przez Skarżącego wieloletniego doświadczenia zarówno wykonywania zawodu adwokata, jak i sprawowania urzędu prokuratora (Odwołujący się jako jedyny kandydat przedstawił wykaz 50 spraw prowadzonych jako adwokat i wykaz 50 spraw prowadzonych jako prokurator), jak również posiadania licencji doradcy restrukturyzacyjnego (poprzednio: syndyka), ukończenia dodatkowego kierunku studiów (interdyscyplinarnych z zakresu stosunków międzynarodowych) i wysokiej oceny na dyplomie ukończenia studiów prawniczych i z egzaminu zawodowego, a więc bardzo dobrego przygotowania merytorycznego i procesowego do pełnienia urzędu sędziego sądu powszechnego;

- zaniechanie realnego stosowania przez KRS przy rozpatrywaniu zgłoszonych kandydatur na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w E. wyłącznie jednolitych, obiektywnych, transparentnych i weryfikowalnych kryteriów ustawowych w stosunku do wszystkich osób uczestniczących w konkursie lub ich zignorowanie, takich jak zróżnicowane doświadczenie zawodowe, praktyka prawnicza w zakresie prowadzenia spraw sądowych i występowania na sali rozpraw, oceny uzyskane na dyplomie ukończenia wyższych studiów prawniczych oraz z egzaminu zawodowego, drugi kierunek studiów magisterskich, które to kryteria odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej, zasadom równego traktowania oraz zasadom demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej;

- oparcie zaskarżonej uchwały na niepełnych (wybiórczych) ustaleniach faktycznych, mimo możliwości ich poczynienia w oparciu o materiały przedłożone przez zespół do oceny kwalifikacji kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie;

- pominięcie korzystnych dla Skarżącego okoliczności wynikających z opinii sędziów wizytatorów, które jednoznacznie wskazywały, że jego kwalifikacje są lepsze od kwalifikacji kandydatów przedstawionych Prezydentowi RP, w szczególności w zakresie posiadanej wiedzy prawniczej, wszechstronnego doświadczenia zawodowego (wolnego zawodu i pełnienia urzędu prokuratora);

- zaniechanie należytego ustosunkowania się do opinii zespołu, który rekomendował Odwołującego się jako osobę, spełniającą wymagania stawiane kandydatom na urząd sędziego sądu rejonowego, wskazując okoliczności, uzasadniające rekomendację, podczas gdy uzasadnienie uchwały nie tylko nie odnosi się w żaden sposób do rekomendacji zespołu, ale i nie wskazuje okoliczności świadczących o tym, że Skarżący nie spełnia wymagań stawianych kandydatom na ten urząd;

- niewskazanie w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały przyjętych faktycznie kryteriów oceny kandydatów na sędziego sądu rejonowego, które pozwoliłyby na poznanie motywów negatywnej oceny kandydatury Skarżącego, pomimo pozytywnej rekomendacji zespołu i braku jakiegokolwiek roztrząsania kandydatury Skarżącego na posiedzeniu KRS po zreferowaniu wszystkich kandydatur przez sprawozdawcę zespołu, co uniemożliwia poznanie całości przesłanek i motywów podjęcia uchwały oraz kryteriów, którymi się kierowano, dokonując oceny kandydatów, a także niewskazanie relewantnych prawnie argumentów, w jakim zakresie uznano kwalifikacje rekomendowanych osób za wyższe i bardziej odpowiednie od kwalifikacji Odwołującego się, w tym wbrew rekomendacji zespołu, co potwierdza brak wszechstronnego rozważenia sprawy;

- dokonanie ustaleń własnych w odniesieniu do kandydatury Skarżącego w oparciu o argumentację sprzeczną z ustaleniami rekomendującego go zespołu z pominięciem w dowolny sposób korzystnych dla niego kryteriów przy jednoczesnym przypisaniu nadmiernej wagi niekorzystnej dla Odwołującego się opinii Kolegium Sądu Okręgowego w E., która nie jest wiążąca, podczas gdy według sprawozdawcy zespołu negatywna opinia Kolegium budzi zdziwienie,

2) naruszenie prawa materialnego w postaci przepisów art. 2, art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 60 Konstytucji RP, poprzez błędną wykładnię tych przepisów, polegającą na:

- niedokonaniu faktycznej i rzetelnej oceny kandydatury Skarżącego na równych zasadach;

- zaniechaniu zastosowania przy ocenie kandydatury Skarżącego jednakowych, przejrzystych i sprawiedliwych kryteriów awansu, które odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej, zasadom równego

traktowania oraz zasadom sprawiedliwości społecznej, przy jednoczesnym wskazaniu w treści uchwały szeregu okoliczności, które świadczą o jego wysokich kwalifikacjach do objęcia urzędu sędziego sądu rejonowego;

- niedokonaniu faktycznej rzetelnej oceny kandydatury Odwołującego się na równych zasadach, jak kandydatów rekomendowanych przez KRS w tym i innych postępowaniach, albowiem w treści uzasadnienia zaskarżonej uchwały nie wskazano żadnego konkretnego powodu nieprzedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie Skarżącego, przy jednoczesnym wskazaniu w treści uzasadnienia szeregu okoliczności, które świadczą o jego wysokich kwalifikacjach do objęcia urzędu sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w E.,

- co wszystko skutkowało przedstawieniem w zaskarżonej uchwale Prezydentowi RP wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisko sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w E. kandydatur innych osób i jednoczesnym nieprzedstawieniem kandydatury M. K..

W oparciu o powyższe zarzuty, które zostały rozwinięte w uzasadnieniu odwołania, i powołując się na przepis art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. i art. 398¹⁵ § 1 zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 zd. 1 ustawy o KRS, Skarżący wniósł o uchylenie uchwały w zaskarżonej części, to jest o uchylenie pkt. 1 uchwały, dotyczącego wystąpienia do Prezydenta RP z wnioskiem o powołanie M. B. C. i S. P. K. do pełnienia urzędu sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w E. , oraz o uchylenie pkt. 2 uchwały w zakresie dotyczącym niewystąpienia do Prezydenta RP z wnioskiem o powołanie M.K. do pełnienia urzędu na stanowisko sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w E. , i przekazanie sprawy w tym zakresie Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego merytorycznego rozpoznania.

Z ostrożności procesowej Skarżący wniósł także o przyjęcie odwołania do rozpoznania, ponieważ jest ono oczywiście uzasadnione, nadto występują w sprawie okoliczności, o których mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 zd. 1 ustawy o KRS.

Pismem z 18 września 2020 r. Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa złożył odpowiedź na odwołanie M. K. , wnosząc o jego oddalenie w całości, jako pozbawionego uzasadnionych podstaw.

Odnosząc się do zarzutów podniesionych w odwołaniu, Krajowa Rada Sądownictwa stwierdziła, że są one nieuzasadnione, gdyż w przedmiotowym postępowaniu dochowano wszystkich wymagań proceduralnych, nie naruszono również wskazanych w środku zaskarżenia przepisów prawa materialnego.

Zdaniem Krajowej Rady Sądownictwa, zaskarżona uchwała podjęta została w wyniku dokonania oceny całości okoliczności sprawy w sposób zindywidualizowany w stosunku do każdej z osób biorących udział w przedmiotowym postępowaniu konkursowym, zgodnie z wszelkimi zasadami wynikającymi z ustawy o KRS i ukształtowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego. Podniesione w odwołaniu zarzuty nie mogą więc posłużyć wykazaniu, że uchwała w kwestionowanej części została podjęta z naruszeniem prawa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że w postępowaniach przed Sądem Najwyższym wywołanych wniesieniem odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w sprawie przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, nie występuje instytucja tzw. przedsądu (wstępnego badania środka zaskarżenia), co czyni bezprzedmiotowym złożony z ostrożności procesowej wniosek Skarżącego o przyjęcie odwołania do rozpoznania.

Zgodnie z art. 44 ust. 1 zd. 1 ustawy o KRS, uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały KRS z prawem, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Wynikające z tego przepisu prawo zaskarżenia uchwał KRS dotyczy zatem uchwał podejmowanych w sprawach należących do jej kompetencji, w tym w wymienionych w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o KRS sprawach o rozpatrzenie i ocenę kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziów Sądu Najwyższego oraz stanowiskach sędziowskich w sądach powszechnych, sądach administracyjnych i sądach wojskowych oraz na stanowiskach asesorów sądowych w sądach administracyjnych.

Ustanowienie trybu odwoławczego do Sądu Najwyższego od uchwał KRS sprawia, że przedmiot postępowania w kwestii oceny kandydata i przedstawienia wniosku o jego powołanie na stanowisko sędziego ma charakter sprawy w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP (tak wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 27 maja 2008 r., SK 57/06), która powinna podlegać kontroli sądowej w zakresie właściwym tego rodzaju sprawom, tj. pod kątem legalności i przestrzegania stosownych procedur prawnych oraz poszanowania praw obywateli, w tym wynikających z art. 2, art. 32 ust. 1 i art. 60 Konstytucji RP, zasad równego dostępu do służby publicznej, równego traktowania oraz demokratycznego państwa prawa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej.

Nie ulega wątpliwości konkursowy charakter procedury wyboru kandydata na urząd sędziego przez Krajową Radę Sądownictwa, która ma prowadzić do wyłonienia najlepszego kandydata. Z dotychczasowej, jednolitej linii orzeczniczej wynika, że zakres kognicji Sądu Najwyższego w przedmiocie oceny uchwał Krajowej Rady Sądownictwa obejmuje wyłącznie badanie, czy uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem. Natomiast Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego oceniania sprawy rozstrzygniętej w uchwale (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 20 października 2009 r., III KRS 13/09; z 5 sierpnia 2011 r., III KRS 10/11; z 15 maja 2013 r., III KRS 197/13). Badaniu podlega zatem, co do zasady, jedynie procedura podjęcia uchwały, a nie przesłanki, które zadecydowały o jej treści. Oznacza to, że Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kandydatur na sędziego.

Zatem w przypadku dochowania przez Radę procedur ustawowych, Sąd Najwyższy nie może dokonywać oceny dlaczego te, a nie inne kryteria, miały charakter decydujący o danym rozstrzygnięciu. W szczególności, jeżeli w zakresie poszczególnych kryteriów i ich całościowej ocenie poszczególni kandydaci nie wykazują różnic, które mogłyby uzasadniać przyjęcie naruszenia procedury lub przekroczenie granic swobodnego uznania (wyrok Sądu Najwyższego z 7 listopada 2016 r., III KRS 27/16). Sąd Najwyższy nie może zastępować KRS w wyborze najlepszych kandydatów, gdyż nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kwalifikacji kandydata na sędziego (wyrok Sądu Najwyższego z 24 września 2014 r., III KRS 43/14).

Jednocześnie zdaniem Sądu Najwyższego, zasada efektywnego stosowania prawa unijnego i prawo do sądu (art. 45 Konstytucji RP) powodują, że w zależności od postawionych zarzutów, kognicja Sądu Najwyższego przy badaniu uchwał Krajowej Rady Sądownictwa nie ogranicza się tylko do kwestii legalności uchwały i procedury jej podjęcia, ale dotyczy także badania i oceny przeprowadzonego postępowania nominacyjnego, które powinno skutkować wyborem najlepszych kandydatów według określonych wyższej kryteriów ustawowych i stworzonych na potrzeby konkretnego konkursu.

Analiza treści uzasadnienia odwołania wskazuje, że Skarżący neguje wynik oceny kandydatur M. B. C. oraz S. P. K. w zestawieniu z oceną (subiektywną) własnej osoby. Jakkolwiek Odwołujący się ma prawo do takiej oceny, to jednak uprawnieniem KRS, którego źródłem jest Konstytucja RP i ustawa, jest podejmowanie decyzji w przedmiocie finalnej oceny i wyboru zgłoszonych na dane stanowisko sędziowskie kandydatów. Żaden organ, w tym Sąd Najwyższy, nie może KRS w tej kompetencji zastępować, a rola kontrolna tego Sądu musi być ograniczona jedynie do kwestii zgodności uchwały z prawem, co *expressis verbis* wynika z treści art. 44 ust. 1 ustawy o KRS. Samo subiektywne poczucie pokrzywdzenia nie stanowi więc podstawy odwołania od uchwały o nieprzedstawieniu Prezydentowi RP wniosku o powołanie na wolne stanowisko sędziowskie (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 17 marca 2016 r., III KRS 5/16).

Analiza treści protokołu z posiedzenia zespołu członków Krajowej Rady Sądownictwa, uzasadnienia zaskarżonej uchwały, jak również całości materiałów istotnych w sprawie (zwłaszcza akt osobowych kandydatów), każe stwierdzić, że w ocenianym postępowaniu konkursowym Krajowa Rada Sądownictwa musiała rekomendować dwie spośród sześciu rywalizujących osób, przy czym trzy kandydatury były wyraźnie wyróżniające się. Do tych ostatnich należy zaliczyć wybrane dwie uczestniczki konkursu (M. B. C. i S. P. K.) oraz skarżącego M. K.. Potwierdza to zresztą sama Rada wskazując, że „spośród pozostałych kandydatów jedynie Pan M. K. posiada kwalifikacje zbliżone do kandydatek przedstawionych z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na dwa wolne stanowiska sędziego w Sądzie Rejonowym w E.” (s. 11 zaskarżonej uchwały). W tej sytuacji, w ocenie

Sądu Najwyższego Skarżący powinien wykazać w swoim odwołaniu, jakie konkretne uchybienia miały miejsce w toku procedury konkursowej i w jaki sposób Krajowa Rada Sądownictwa naruszyła granice swobodnego uznania w wydanej przez siebie uchwale. Pomimo niewątpliwie wysokich kwalifikacji Odwołującego się, które Sąd Najwyższy w ślad za Radą dostrzega i bierze pod uwagę, uznać należy, że M. K. nie dowiódł by brak rekomendowania go przez Krajową Radę Sądownictwa w tym konkretnym konkursie równał się naruszeniu prawa, a Rada przekroczyła w tym postępowaniu reguły swobodnego uznania w ramach procedury konkursowej.

Zarzuty odwołania oraz ich uzasadnienie wyraźnie akcentują duży dorobek zawodowy Skarżącego, zwłaszcza kilkuletnią praktykę adwokacką, a następnie pełnienie urzędu prokuratora, a w konsekwencji uzyskanie większego doświadczenia zawodowego od jego kontrkandydatek. Należy podkreślić, że w ramach procedury konkursowej Rada bierze pod uwagę doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia oraz opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów (art. 35 ust. 2 ustawy o KRS). Z orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że doświadczenie zawodowe stanowi bardzo ważne kryterium, które KRS powinna wziąć pod uwagę. Z drugiej strony, nie jest to jednak jedyne i wyłączne kryterium, jakie uwzględnia Rada podejmując decyzję o wyborze. Ponadto, żadne z kryteriów przyjętych przez KRS przy ocenie kandydatów do pełnienia urzędu sędziego nie ma charakteru wiążącego, a decyduje ocena całościowa wynikająca z łącznego zestawienia tych kryteriów (wyrok Sądu Najwyższego z 27 sierpnia 2014 r., III KRS 36/14). W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalone jest stanowisko, że jeżeli na stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, KRS rozpatruje i ocenia wszystkie zgłoszone kandydaty łącznie. Wyłonienie kandydata, który ma zostać przedstawiony do nominacji sędziowskiej nie ma cech bezpośredniej rywalizacji poszczególnych kandydatów między sobą. Nie chodzi o szczegółowe porównanie każdego z każdym, tak żeby ważone były cechy kandydata przedstawionego z każdym z tych, którzy nie przeszli procedury z pozytywnym skutkiem. Ostateczne

stanowisko Rady, któremu daje wyraz uchwała, odzwierciedla sumę wielu cech każdego z kandydatów dającą obraz jednego, jako „najlepszego” ze wszystkich (wyroki Sądu Najwyższego: z 5 września 2013 r., III KRS 212/13; z 24 września 2014 r., III KRS 43/14; z 15 maja 2013 r., III KRS 197/13).

Jak już wskazano powyżej, Rada dokonuje oceny całościowej, opartej na kilku kryteriach. Jeśli nie naruszy ona granic swobodnego uznania, to nie sposób orzec by złamała prawo, jeśli stwierdzi przykładowo, że w danym konkursie należy przyznać priorytet także innym wyznacznikom dorobku i pozycji zawodowej poszczególnych kandydatów. Kandydatura M. K. była jedyną, która uzyskała negatywną ocenę Kolegium Sądu Okręgowego w E.. Choć Skarżący trafnie wywodzi, że opinia środowiska sędziowskiego nie ma rozstrzygającego znaczenia (s. 9 *in principio* odwołania), to jednak nie można traktować jej jako kryterium nieistotnego. Z judykatury Sądu Najwyższego wynika, że poparcie środowiska sędziowskiego stanowi okoliczność, której KRS nie powinna pomijać przy ocenie kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie. Przykładowo, w wyroku z 12 czerwca 2019 r., I NO 39/19, Sąd Najwyższy stwierdził, że „wyniki głosowania w kolegium i zgromadzeniu ogólnym sędziów właściwego sądu („poparcie środowiska sędziowskiego”) są (...) istotne z punktu widzenia art. 35 ust. 2 pkt 2 ustawy o KRS, gdyż stanowią jedno z ustawowych kryteriów rzutujących na ocenę predyspozycji kandydatów”. Do podobnych wniosków Sąd Najwyższy dochodził także m.in. w wyrokach z 15 marca 2018 r., III KRS 2/18; z 15 lipca 2015 r., III KRS 32/15, czy z 22 października 2014 r., III KRS 52/14.

W tym kontekście stwierdzić należy, że analiza życiorysów i doświadczenia zawodowego dwóch uczestniczek konkursu oraz M. K. nie prowadzi do wniosku, że ten ostatni musiał być w każdym wypadku uczestnikiem rekomendowanym. Zwłaszcza trudno zgodzić się z twierdzeniem Skarżącego, zgodnie z którym opinie sędziów wizytatorów „jednoznacznie wskazywały, że jego kwalifikacje są lepsze od kwalifikacji kandydatów przedstawionych Prezydentowi RP” (s. 3 odwołania). Analiza opinii sporządzonych w stosunku do M. B. C. oraz S. P. K. pozwala postawić tezę, że w obu przypadkach kandydatki oceniono bardzo wysoko. Opinie wizytatorów w analizowanych przypadkach poszczególnych kandydatów są bardzo porównywalne. Skarżący posiada niewątpliwie bardzo bogate, jak na swój wiek,

doświadczenie zawodowe, wykazuje inne zalety, czy osiągnięcia (bardzo dobre oceny ze studiów i z egzaminu zawodowego, ukończenie dodatkowych studiów, czy posiadanie uprawnień doradcy restrukturyzacyjnego), ale porównanie tych walorów z osiągnięciami obu uczestniczek postępowania - przy negatywnej opinii Kolegium Sądu Okręgowego w E. , w ramach którego to kryterium Skarżący wyraźnie „przegrywa” z kontrkandydatkami - prowadzi do wniosku, że w tym konkretnym przypadku Krajowa Rada Sądownictwa mogła przedstawić Prezydentowi RP wniosek o powołanie na dwa stanowiska sędziego sądu rejonowego M. B.c C. i S. P. K. . Dokonanie takiego wyboru nie naruszyło granic swobodnego uznania Rady i pozostawało zgodne z prawem oraz regułami procedur konkursowych.

Podsumowując ten fragment rozważań, stwierdzić należy, że subiektywne przekonanie Skarżącego o swoistym „niedocenieniu” jego doświadczenia zawodowego, nie może stanowić wystarczającej podstawy odwołania od uchwały KRS o nieprzedstawieniu Prezydentowi RP wniosku o powołanie na wakujące stanowisko sędziowskie, jeżeli Odwołujący się nie sformułował uzasadnionych zarzutów, które potwierdzałyby rzeczywiste stosowanie wobec jego kandydatury nierównych lub dyskryminujących ją kryteriów dostępu do wakujących stanowisk sędziowskich w porównaniu do innych kandydatur zgłoszonych w tej samej procedurze konkursowej (por. wyrok Sądu Najwyższego z 21 sierpnia 2012 r., III KRS 21/12). Weryfikacja kwalifikacji poszczególnych kandydatów ubiegających się o stanowiska sędziowskie należy wyłącznie do KRS, a podstaw do twierdzenia, że zostały przekroczone granice swobodnego uznania, nie mogą stanowić odmienne - z natury subiektywne - zapytrywania w odniesieniu do własnych osiągnięć, walorów i przymiotów.

Przechodząc dalej M. K. kwestionuje prawidłowość i kompleksowość uzasadnienia zaskarżonej uchwały, wskazując, że uniemożliwia ono poznanie motywów jej podjęcia, co utrudnia odniesienie się do całości okoliczności, na podstawie których Rada uznała, że jego kandydatura okazała się gorsza od kandydatur rekomendowanych uczestniczek w obecnej procedurze konkursowej.

Powyższy zarzut nie może zostać podzielony przez Sąd Najwyższy. Uzasadnienie zaskarżonej uchwały pozwala na dokonanie jej oceny z punktu widzenia zgodności z prawem, zawiera bowiem omówienie wszystkich istotnych elementów przeprowadzonej procedury konkursowej. W szczególności wskazane zostały osiągnięcia, doświadczenie i walory uczestników postępowania, w tym Skarżącego (s. 7-8 uchwały), uzasadnienie wyboru kandydatów, poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w E. oraz wyniki głosowania przeprowadzonego w trakcie posiedzenia Rady w dniu 11 marca 2020 r. W ocenie Sądu Najwyższego, uzasadnienie jest zgodne z prawem oraz pozwala na dokonanie prawidłowej kontroli zaskarżonej uchwały.

W świetle powyższego nie ma także racji Skarżący twierdząc, że „w treści uzasadnienia zaskarżonej uchwały nie wskazano żadnego konkretnego powodu nieprzedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie go przy jednoczesnym wskazaniu w treści uzasadnienia szeregu okoliczności, które świadczą o jego wysokich kwalifikacjach do objęcia urzędu sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w E.” (s. 4 odwołania). Krajowa Rada Sądownictwa wskazała wyraźnie, że „mimo wysokich kwalifikacji zawodowych oraz pozytywnej oceny pracy, nie uzyskał on poparcia Kolegium Sądu Okręgowego w E., uzyskując opinię negatywną” (s. 11 zaskarżonej uchwały). W dalszej części uzasadnienia (s. 12), Rada uargumentowała także, dlaczego w tym konkretnym przypadku kryterium uzyskanych ocen ze studiów i egzaminu zawodowego nie miało priorytetowego znaczenia. W realiach niniejszego konkursu kandydatura Skarżącego była bardzo dobra, porównywalna z kandydaturami rekomendowanymi w zakresie uzyskanych opinii sędziów wizytatorów. Na korzyść M. K. przemawia niewątpliwie jego bogate wcześniejsze doświadczenie zawodowe i osiągnięte wyniki. Oznacza to, że jest on dobrym kandydatem na stanowisko sędziego sądu rejonowego, co potwierdziło stanowisko zespołu opiniującego. Rada musiała jednak dokonać wyboru dwóch spośród trzech dobrych kandydatów na dwa obwieszczone etaty sędziowskie. Ostatecznie kryterium decydującym była negatywna opinia Kolegium i brak poparcia środowiska sędziowskiego. Mieści się to w ramach uznania procedury mającej charakter konkursowy i nie można w tym dostrzec przekroczenia prawa.

Odnosząc się do możliwości rekomendowania przez Krajową Radę Sądownictwa większej liczby kandydatów, aniżeli istnieje miejsc do obsadzenia w konkretnym konkursie, wskazać należy, że decyzję w tym zakresie podejmuje - korzystając ze swoich konstytucyjnych i ustawowych kompetencji do działania w ramach swobodnego uznania - sama Rada. W judykaturze, którą przywołał M. K. (s. 10-11 odwołania), Sąd Najwyższy dochodził do wniosku, że ww. praktyka przedstawiania większej liczby osób z wnioskiem o powołanie na urząd sędziego nie jest sprzeczna z prawem, ale nie oznacza to, że musi ona stanowić regułę. Wręcz odwrotnie, z § 12 ust. 3 pkt 2 uchwały nr 158/2019 z dnia 24 stycznia 2019 r. Krajowej Rady Sądownictwa w sprawie Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa (M.P. 2019, poz. 192), wynika, że jeśli dwóch lub więcej kandydatów otrzymało równą, bezwzględną większość głosów, a uznanie wszystkich kandydatów za wybranych spowodowałoby przekroczenie liczby wolnych stanowisk sędziowskich, w stosunku do tych kandydatów przeprowadza się jednorazowo ponowne głosowanie. W konsekwencji, stwierdzić należy, że bezsprzeczną i niekontrowersyjną zasadą jest, że jeśli nie ma do czynienia z nadzwyczajnymi okolicznościami, to Rada rekomenduje tylu kandydatów, ile wolnych miejsc do obsadzenia przewidziano w danym konkursie. Odstąpienie od tej dyrektywy pozostawione zostało uznaniu Rady.

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy działając na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS, orzekł jak w sentencji wyroku.